

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О.М.

02 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІФОНІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради» / «Звукорежисура» / «Спів» / «Інструментальне виконавство за видами»
Статус дисципліни	Вибіркова

Київ – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**ПОЛІФОНІЯ**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми «**Музичне мистецтво естради**» / «**Звукорежисура**» / «**Спів**» / «**Інструментальне виконавство за видами**»

Розробник:

Раковська І.Е. - викладач-методист, КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

Протокол №1 від 27 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ **Кочерга А.І.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедрою _____ **Ж.Л. Карпенко-Боднарук**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство» (за видами)

Протокол № 1 від 02 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ **Ясько О.**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки: 4-й	
Загальна кількість годин – 90	90	90
Кількість модулів – 1 Змістових модулів – 3	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. на тиждень.	8 - й	8– й
	Лекції	
	-	-
	Практичні	
	32	8
Вид підсумкового контролю: 8-й семестр – залік.	Семінарські	
	-	-
Форма підсумкового контролю: тестування; написання поліфонічного фрагменту; поліфонічний аналіз	Самостійна робота:	
	58	82

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Поліфонія**» є надання здобувачам вищої освіти відомостей з історії та теорії поліфонії, навчити аналізувати твори з використанням різних гармонічних засобів та поліфонічних технік і форм, навчити використовувати гармонічні прийоми і поліфонічні техніки в практичній діяльності (в процесі написання власних композицій, аранжування чи музикування), сприяти культурному і професійному розвитку здобувача вищої освіти.

Завдання курсу: розвиток музичного смаку, відчуття природного руху голосів, розуміння поліфонічних мовних засобів; вивчення основ теорії поліфонії; вміння аналізувати поліфонічні твори.

Засвоєння студентами теоретичної частини курсу повинна забезпечувати знання його основних положень, до яких відносяться: поліфонія, контрапункт, перетворення поліфонічної теми, складний контрапункт, імітація, канон, поліфонічні форми (головним чином, форма фуги).

Після завершення цього курсу студент повинен:

знати:

- правила побудови мелодії у строгому стилі;
- що таке простий та складний контрапункт у дво- триголоссі;
- що таке канон, безконечний канон, канонічна секвенція;
- канонічна секвенція;
- правила будови мелодії у вільному стилі;
- різні види імітацій у простому та складному контрапункті;
- будову фуги.

повинен володіти:

- сучасним термінологічним апаратом;
- навичками цілісного аналізу поліфонічних творів,
- навичками стилістичного аналізу поліфонічного багатоголосся.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Поліфонія» студент повинен **вміти:**

- на основі певної моделі поліфонічної музики самостійно написати приклади на різні прийоми поліфонічного письма;
- грамотно і доступно роз'яснити основні поняття поліфонії;
- усвідомлювати виразне і конструктивне значення поліфонічних явищ.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Поліфонія» є опанування таких навчальних дисциплін (освітніх компонентів ОК) освітньої програми (ОП):

Теорія музики
Сольфеджіо
Гармонія
Музичний інструмент
Спеціальний клас за видами

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» / «Спів» / «Інструментальне виконавство за видами», вивчення навчальної дисципліни «Поліфонія» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Для ОП «Звукорежисура»

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту в роботі звукорежисера.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПНР 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПНР 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Поліфонія**»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПНР 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПНР 17

Для ОП «Звукорежисура»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7

Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / лекторській практичній діяльності.	ПРН 11
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПНР 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПНР 17

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Поліфонія» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності (ЗК — загальні, СК — спеціальні):

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1 Концептуальні знання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Відповідальність за управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність					ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
загальні (ЗК)						
ЗК1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17

ЗК6	Навички міжособистісної взаємодії.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
ЗК12	Здатність працювати автономно.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 17
ЗК14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 12, ПНР 15 ПНР 17
спеціальні (СК)						
СК3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 11 ПНР 15
СК4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
СК5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
СК7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15
СК10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 11 ПНР 15
СК11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15

СК12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15
СК13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
спеціальні компетентності для ОП «Звукорежисура»						
СК3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 11 ПНР 15
СК4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва та звукорежисури.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
СК5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва аудіальними засобами	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17
СК7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15
СК10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 11 ПНР 15
СК11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15
СК12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15
СК13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 4, ПРН 7 ПРН 11, ПРН 12 ПНР 15, ПНР 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- індивідуальне або групове опитування;
- тестові завдання;
- поліфонічний аналіз з використанням нот або аудіозапису;
- письмова робота: написання поліфонічних фрагментів за заданим параметром;
- залік.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем вищої освіти засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання.

Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем вищої освіти – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу.

Модульний контроль – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем вищої освіти модульного контрольного завдання. Проведення модульного контролю знань є обов'язковим контролем якості засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу модуля – проводиться з метою систематизації знань. Кожний такий модуль включає бали за поточну роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Модульний контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення здобувачем вищої освіти проблематики завершеної частини освітнього компоненту, сконцентрованої в навчальному модулі та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст даної частини курсу.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення аудиторних занять і оцінюється сумою набраних балів. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають:

- рівень теоретичних знань;
- опрацювання навчального матеріалу з дисципліни, передбачений для самостійного засвоєння;
- індивідуальні завдання

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля сумуються.

Контроль засвоєння модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем. До видів контролю допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

Форми підсумкового контролю знань здобувачів:

Диференційований залік – 8 семестр

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми освітнього компоненту й доводяться до відома здобувачів на початку семестру.

Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру затверджується за підписом завідувача кафедрою.

Здобувач який за результатами модульного контролю отримав незадовільну оцінку зобов'язаний перескласти відповідний модуль до початку наступного модульного контролю.

Результати модульного контролю знань фіксуються в індивідуальному плані здобувача.

Диференційований залік – здобувач вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовий модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді відповідей на питання тестів та додаткових питань з тем відповідного модуля, а також усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
IV рік навчання
Залік у 8 семестрі
(Модуль 1)**

Поточне оцінювання та самостійна робота							Підсумковий контроль	Разом	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3				CP
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Диф. Залік		
30			15		15		20	20	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Аудиторна робота	4	20
Фронтальне опитування	1	5
Експрес-опитування по темі занять	2	10
Письмові практичні роботи по написанню поліфонічних фрагментів за заданим параметром: <ul style="list-style-type: none"> - написання обраної української народної пісні в триголосній підголосковій фактурі; - написання триголосного контрапункту в контрастно-поліфонічній техніці; - написання поліфонічної побудови з використанням рухомого і структурно-змінюючого контрапунктів; - написання імітацій прямих, в інверсії, аугментації, дімінуції, ракоході, канону I розряду, безкінечного канону, канонічної секвенції; - написання тем фуг в мажоро-мінорній та хроматичній тональних системах, експозиції фуґи на власну тему. 	5	25
Самостійна робота	4	20
Диференційний залік Тестування	1	20
Разом	17	100

Нарахування заохочувальних балів (+)

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, (готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні). Дана робота підтверджується сертифікатом, довідкою, виданими тезами, тощо
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах професійної підготовки, тренінгах, що має підтверджуючий матеріал).

За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль. До індивідуального завдання викладач може запропонувати тему з питань: розширення теоретичних базових знань з освітнього компоненту, самостійного аналізу підходів до розв'язання професійних питань.

1. Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру. + 5 балів
2. Творча активність, направлена на пошук та опрацювання додаткової літератури, різних медійних матеріалів для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у модулі. + 5 балів

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100.

Штрафні бали (-)

1. Відсутність на заняттях без поважних причин. -5 балів
2. Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну. -5 балів
3. Не виконання студентом завдань по самопідготовці -5 балів

Критерії оцінювання

Індивідуальне або групове опитування, виконання практичних завдань	Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою
«5»	Здобувач вільно володіє термінологією та може дати точні або майже точні відповіді на теоретичні питання. Повно та послідовно викладає теоретичний матеріал. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях музичних прикладів різних епох, дає різнорівневий аналіз музичних творів та їх фрагментів. Пише відповідні технічним вимогам та художньо цінні письмові роботи. Систематично

	готується до занять. Здатен проаналізувати свою роботу, та виправити помилки. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни.
«4»	Здобувач демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу та не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень. Повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання, загалом правильно виконує практичні роботи, але допускає дві-три неточності. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу.
«3»	Здобувач демонструє задовільний рівень знань, не завжди точно розкриває зміст матеріалу, не завжди повно і правильно відповідає на питання. Допускає суттєві помилки у вирішенні практичних завдань або ж виконує завдання фрагментарно. Під час аналізу спостерігаються окремі помилки в розумінні стилю та логіки поліфонічних музичних творів. Виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.
«2»	Здобувач слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях, виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%. Неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні, не володіє спеціальною термінологією, не може впоратися з практичним завданням, демонструє незадовільний рівень знань. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками.
«1»	Здобувач слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях, виявляє знання музичного матеріалу обсягом менше 50%. Не точно розкриває зміст матеріалу, не володіє спеціальною термінологією, не може впоратися з практичним завданням, допускає грубі помилки, демонструє незадовільний рівень знань. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками.

Критерії оцінювання тестового завдання:

«відмінно» – здобувач вирішив 95-100 % із запропонованого набору тестових завдань;

«добре» – здобувач вирішив 80-94 % із запропонованого набору тестових завдань;

«задовільно» – здобувач вирішив 60-79 % із запропонованого набору тестових завдань;

«незадовільно» – здобувач вирішив менше, чим 60 % із запропонованого набору тестових завдань.

Критерії оцінювання письмового практичного творчого завдання:

«відмінно» – здобувач виконав 95-100 % із запропонованих об'ємів творчих завдань;

«добре» – здобувач вирішив 80-94 % із запропонованих творчих завдань та зробив 1-2 помилки;

«задовільно» – здобувач вирішив 60-79 % із запропонованих творчих завдань та виконав їх з 3-4 помилками;

«незадовільно» – здобувач вирішив менше, чим 60 % із запропонованого об'єму творчих завдань та припустився більше 5 помилок.

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань здобувачів здійснюється через тестування, написання поліфонічного фрагменту та поліфонічний аналіз.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання здобувачем усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Критерії оцінювання підсумкового (модульного) семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1-20 балів.

Різні форми роботи, оцінюються власною кількістю балів: тестування — 5 балів, поліфонічний аналіз — 5 балів, Відповіді на 2 питання по 5 балів. Максимально можлива сумарна кількість балів — 20, що розподіляється за національною шкалою оцінювання наступним чином: 15 — 20 балів — “5” (відмінно), 12 — 14 балів — “4” (дуже добре), 8 -11 балів - “4” (добре) 5-7 балів — “3” (задовільно), 2-4 - балів — “3” (достатньо), 1 - “2” (незадовільно).

«відмінно» – здобувач на 95-100 % дав повні відповіді на два питання;

«добре» – здобувач на 80-94 % дав загальні відповіді на два питання;

«задовільно» – здобувач на 60-79 % дав неповні відповіді на два питання;

«незадовільно» – здобувач менше, чим на 60 % відповів на поставлені запитання;

Шкала оцінювання

Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав *від 60 до 100 балів*.

Загальний рейтинг з модуля (дисципліни) *не перевищує 100 балів*.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на підсумковому модульному контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою освітнього компоненту. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни.

Сума балів(R)	Шкала ECTS	Національна 5-ти бальна шкала	Визначення
90-100	A	5	відмінно
82-89	B	4	дуже добре
74-81	C		добре
64-73	D	3	задовільно
60-63	E		достатньо
35-59	FX	2	не задовільно з можливістю повторного перескладання
0-34	F		не задовільно з обов'язковим повторним вивченням

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Введення в курс поліфонії.

Тема 1. Загальна характеристика поліфонічної музики. Види поліфонії.

Поліфонія як один із найважливіших засобів музичної виразності і засобів композиції. Визначення поліфонії як виду багатоголосся, ґрунтованого на поєднанні двох і більше самостійних мелодій або фактурних комплексів. Художня значимість кожного з голосів поліфонічного цілого. Закономірності поліфонічної музики: домінування горизонтального начала при вагомості вертикалей, образна складність і багатогранність, вагоме значення раціонального підходу, безперервність, “текучість” розвитку, забезпечується незбіганням каденцій, цезур, кульмінацій, акцентів при спільності заключних каденцій та можливості спільного початку.

Види поліфонії: підголоскова, контрастна та імітаційна. Підголоскова поліфонія, ґрунтована на одночасному звучанні кількох варіантів однієї мелодії. Контрастна поліфонія, ґрунтована на одночасному звучанні кількох різних

самостійних мелодій. Імітаційна поліфонія, основана на початковому звучанні однієї теми й наступному її почерговому проведенні в інших голосах.

Практична робота: визначення на слух видів поліфонії в музичних творах і їх фрагментах.

Тема 2. Загальний огляд історії розвитку поліфонії.

Значення жанру органуму в виникненні поліфонії. Поліфонічна музика періоду *Ars Antiqua*: мелізматичний і метризований органуми — перші музичні поліфонічні жанри, техніка *Stimmtausch*. Виникнення жанру ізоритмічного мотету і багатоголосної меси в період *Ars Nova*, їх особливості в творчості Ф. де Вітрі та Г. де Машо.

Виникнення і розвиток жанру мадригалу в ренесансній музиці, поліфонія строгого стилю в творчості композиторів нідерландської (франко-фламандської) школи. Здобутки композиторів нідерландської школи: розробка принципу комплементарності голосів, усіх форм імітації та канону першого і другого розрядів, безкінечних канонів, канонічних секвенцій, різних видів складного контрапункту, в т. ч. поліфонічно-варіаційних методів роботи з темою — ритмічної аугментації та дімінуції, інверсії, ракоходу. Особливості поліфонічних тем строго стилю: плавність, неквадратність, обмежений діапазон, трактування стрибків і консонансів.

Формування поліфонії вільного стилю в бароковій музиці, її специфіка в модифікації принципів поліфонії строго стилю: насичення поліфонічних тем ритмічною і звуковисотною характерністю (формульністю), необмеженість діапазону, інтервальних послідовностей, залежність від гармонічного плану твору, кристалізація двох-, трьох-, чотириголосного складу, значення контрастної поліфонії на рівні з імітаційною. Виникнення жанру фуги, поліфонічних циклів. Творчість Й. С. Баха — вершина розвитку поліфонічної музики.

Значення поліфонічних форм і технік в гомофонно-гармонічному стилі класико-романтичного періоду. Імітація і складний контрапункт як важливі методи роботи з темою і драматургічні засоби в сонатно-симфонічних циклах. Поліфонізовані сонатні форми в творчості В. А. Моцарта і Л. ван Бетховена пізнього періоду. Зображальна функція фугованих форм в романтичній музиці. Використання контрастної поліфонії в оперній музиці, в т. ч. в лейтмотивних системах, ансамблях контрасту. Полімелодизм інструментальних тем романтичного стилю в творчості Р. Шумана, С. Рахманінова, А. Скрябіна та ін.

Поліфонія в музиці ХХ ст. як визначальний спосіб музичного висловлювання. Можливості поліфонічних тем в межах хроматичної тональності та асиметричного ритму. Значення стильового напрямку неокласицизму у

зверненні до поліфонічних форм і технік минулого. “Полявища” (поліметрія, поліладовість, політональність, поліакордика) як вагомі елементи музики ХХ ст. Творчість композиторів нововіденської школи, І. Стравінського, П. Гіндеміта, Д. Шостаковича — яскравий приклад поліфонічної музики першої половини ХХ ст.

Розвиток поліфонічних технік в другій половині ХХ ст. Виникнення мікрополіфонії в творчості Д. Лігеті, використання поліфонії пластів. Полістилістика — важливий принцип і техніка композиції в музиці постмодернізму.

Тема 3. Підголоскова поліфонія.

Гетерофонія як найдавніший вид багатоголосся, перехідна форма від монодії до поліфонії. Характерні особливості гетерофонії: ідентичний або майже ідентичний ритм, одноголосся з періодичним відгалуженням або рух різними інтервалами, при якому вгадується приблизно та ж мелодія, вузький діапазон.

Підголоскова поліфонія — вид гетерофонії, що характеризується розвиненістю голосів, розробленістю їх висотно-гармонічних співвідношень. Підголоскова поліфонія, основана на одночасному звучанні кількох варіантів однієї мелодії. Українська, російська, білоруська народна лірика — яскраві приклади підголоскової поліфонії.

Практична робота: написання обраної української народної пісні в триголосній підголосковій фактурі. Практичні рекомендації: початок з одноголосного заспіву з подальшим переходом у триголосся, розташування основної мелодії в середньому голосі, трактування верхнього та басового голосів як варіантів основної мелодії, їх рівноправність, дублювання верхнім голосом (вивід) середнього голосу в терцію з незначними розходженнями чи власними орнаментальними варіантами, функція гармонічної основи нижнього голосу, найменша його розвиненість в порівнянні з двома верхніми голосами; можливість не одночасного вступу голосів та їх вільних тимчасових виключень, появи не регламентованих класичною гармонією вертикалей (співзвуччя нетерцієвої будови), обов’язкове завершення пісні в унісон або в октаву.

Змістовий модуль 2. Контрастна поліфонія.

Тема 4. Простий контрапункт.

Поняття контрапункту в широкому сенсі як синонім до слова “поліфонія” та у вузькому як принципи взаємодії голосів у поліфонії. Принципи контрастності та єдності голосів як базові в організації контрапункту. Досягання контрастності голосів за рахунок ритмічної комплементарності (одночасного використання в голосах різних ритмічних фігур), різної направленості звуковисотних ліній,

неспівпадіння фразування (неспівпадіння вступу і завершення голосів, кульмінацій, цезур), відмінних артикуляції та динаміки. Створення єдності голосів за допомогою спільного метру, ладу, тональності, благозвучності інтервалів між голосами на сильних долях, спільного гармонічного плану, форми з однаковими кінцівками розділів і твору загалом.

Типи контрасту: доповнення, протиставлення, конфліктне зіштовхнення. Значний вплив на рівень контрасту жанрового наповнення тем, ладу, тональності, розміру.

Практична робота: написання триголосного контрапункту в контрастно-поліфонічній техніці. Практичні рекомендації: самостійність і цілісність кожного голосу (досягається використанням схожих мотивів, вибудуванням логічного розвитку), наявність в кожному голосів рухливих і більш статичних фрагментів, перевага протилежного і скісного руху голосів, одночасне поєднання більш рухливих і менш рухливих голосів, використання для кожного голосу своєї теситури, заборона дублювання голосами одне одного та синхронного руху, уникання дисонансів на сильних і відносно долях (за винятком епізодичних затримань), очевидних рухів по розкладених акордах (маскувати неакордовими звуками).

Тема 5. Складний контрапункт.

Явище складного контрапункту, що базується на повторенні зі зміною мелодій в голосах або зміною співвідношення між голосами. Початкове і похідне з'єднання голосів. Рухомий контрапункт як вид складного контрапункту, в якому похідне з'єднання утворюється в результаті зміни співвідношення мелодій шляхом їх руху відносно одне одної по вертикалі, горизонталі або водночас по вертикалі і горизонталі. Види рухомого контрапункту: вертикально-рухомий (зміна співвідношення мелодій шляхом їх руху по вертикалі), горизонтально-рухомий (зміна співвідношення мелодій шляхом їх руху по горизонталі), подвійно-рухомий (зміна співвідношення мелодій шляхом їх руху водночас по вертикалі та горизонталі). Пряма перестановка — перестановка голосів по вертикалі, що не призводить до зміни їх місць (верхній залишається верхнім, нижній — нижнім). Протилежна перестановка — перестановка голосів по вертикалі, що призводить до обміну їх місцями (верхній стає нижнім, нижній — верхнім). Подвійний контрапункт — різновид вертикально-рухомого контрапункту з протилежною перестановкою голосів.

Індекс вертикаліс (Iv) - інтервал, на який змінюються голоси при вертикальній перестановці. Вирахування Iv шляхом додавання або віднімання інтервалів, на які рухаються голоси, де кожен інтервал записується цифрою, меншою на 1 за їх ступеневу величину.

Структурно-змінюючий контрапункт, де в похідному з'єднанні мелодії змінюються за допомогою інверсії, ракоходу, аугментації (ритмічного збільшення), дімінуції (ритмічного зменшення).

Практична робота: написання поліфонічної побудови з використанням рухомого і структурно-змінюючого контрапунктів.

Змістовий модуль 3. Імітаційна поліфонія.

Тема 6. Поняття і види імітації.

Визначення імітаційної поліфонії як тієї, що базується на початковому звучанні однієї теми й наступному її почерговому проведенні в інших голосах. Роль використання спільної теми у формуванні цілісності музичного твору. Пропоста — голос, що першим викладає музичну тему. Ріспоста — голос, що імітує (повторює) тему. Інтервал вступу імітуючих голосів, відстань вступу, кількість пропост і ріспост, точність відповіді як базові аспекти вивчення імітації. Розповсюдженість кварто-квінтових імітацій у тоніко-домінантовому співвідношенні тональностей в музиці XV-XIX ст., можливість використання дисонуючих інтервалів вступу голосів у поліфонічній музиці XX ст. Близька відстань вступу голосів в імітаційній поліфонії строгого стилю і більша відстань в музиці з XVII ст.

Поняття протискладнення — контрапункт до імітуючого голосу. Різновиди імітації: пряма, інверсійна (дзеркальна), імітація в аугментації, дімінуції, ракоході. Строга імітація, при якій зберігається ритм і ступенева величина інтервалів, і вільна імітація, що передбачає інтервальні та ритмічні зміни. Подвійні та потрійні імітації — одночасний виклад відповідно двох чи трьох пропост. Проста і канонічна імітація, де проста імітація — повторення фрагменту теми в її початково одноголосному викладі, канонічна імітація — імітація початкового голосу (пропости) на всіх або майже всіх ділянках його розвитку. Поняття канону першого і другого розряду, подвійного канону, безкінечного канону, канонічної секвенції.

Практична робота: написання імітацій прямих, в інверсії, аугментації, дімінуції, ракоході, канону I розряду, безкінечного канону, канонічної секвенції.

Тема 7. Фуга — вершина розвитку імітаційної поліфонії.

Фуга — поліфонічна форма, основана на почерговому проведенні однієї (рідше — двох або трьох) теми в різних голосах. Чергування фрагментів форми з темою і протискладненнями та інтермедій — фрагментів форми без теми. Експозиція та вільний розділ фуги, де експозиція — початкове проведення теми почергово в усіх голосах, вільний розділ — наступний за експозицією фрагмент,

що в свою чергу може містити серединний (розробковий) і заключний (репризний) розділи.

Теми фуг за типом *atacca*, *andamente*, *sogetto*. Початковий мотив як найбільш характерне зерно теми за рахунок виразної ритмічної групи або інтервального ходу. Утримане та неутримане протискладнення. Вагомість ритмічної контрастності теми і протискладнення. Проведення в розробковому розділі теми в різних тональностях (часто субдомінантової сфери) і перетвореннях, в репризному — в основній тональності, можливість домінантового органного пункту.

Різні системи класифікації фуги: за кількістю тем — проста, подвійна, потрійна фуга; за кількістю голосів — двоголосна, триголосна, чотириголосна, п'ятиголосна фуга.

Фуга як окремий твір або частина бінарного поліфонічного чи сонатно-симфонічного циклу. Фуґи в творчості Г. Ф. Генделя, Й. С. Баха, Л. ван Бетховена, Й. Брамса, П. Гіндеміта, Б. Бартока, Д. Шостаковича, Р. Щедріна.

Практична робота: написання тем фуг в мажоро-мінорній та хроматичній тональних системах, експозиції фуги на власну тему.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 90					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Лекції		Практичні	Лабораторні	індивідуальні	самостійна робота	
	90		32			58
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Введення в курс поліфонії						
Тема 1. Загальна характеристика поліфонічної музики. Види поліфонії.	12		4			8
Тема 2. Загальний огляд історії розвитку поліфонії.	14		6			8

Тема 3. Підголоскова поліфонія.	12		4			8
Разом за змістовим модулем 1	38		14			24
Змістовий модуль 2. Контрастна поліфонія						
Тема 4. Простий дво- і триголосний контрапункт.	12		4			8
Тема 5. Складний контрапункт.	14		6			8
Разом за змістовим модулем 2	26		10			16
Змістовий модуль 3. Імітаційна поліфонія						
Тема 6. Поняття і види імітації.	10		2			8
Тема 7. Фуга — вершина розвитку імітаційної поліфонії.	14		4			10
Разом за змістовим модулем 3	24		6			18
Модульна контрольна робота	2		2			
ВСЬОГО	90		32			58

Назви змістових модулів і тем	заочна форма					
	усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні	Лабораторні	індивідуальні	самостійна робота
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Введення в курс поліфонії						
Тема 1. Загальна характеристика поліфонічної музики. Види поліфонії.	12		1			11
Тема 2. Загальний огляд історії розвитку поліфонії.	14		1			13
Тема 3. Підголоскова поліфонія.	12		1			11

Разом за змістовим модулем 1	38		3			35
Змістовий модуль 2. Контрастна поліфонія						
Тема 4. Простий дво- і триголосний контрапункт.	12		1			11
Тема 5. Складний контрапункт.	14		1			13
Разом за змістовим модулем 2	26		2			24
Змістовий модуль 3. Імітаційна поліфонія						
Тема 6. Поняття і види імітації.	10		1			9
Тема 7. Фуга — вершина розвитку імітаційної поліфонії.	14		2			13
Разом за змістовим модулем 3	24		3			21
Модульна контрольна робота	2					2
ВСЬОГО	90		8			82

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Назва теми	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Загальна характеристика поліфонічної музики. Види поліфонії.	4	1
Тема 2. Загальний огляд історії розвитку поліфонії.	6	1
Тема 3. Підголоскова поліфонія.	4	1
Тема 4. Простий дво- і триголосний контрапункт.	6	1
Тема 5. Складний контрапункт.	6	1
Тема 6. Поняття і види імітації.	2	1
Тема 7. Фуга — вершина розвитку імітаційної поліфонії.	4	1
ВСЬОГО	32	8

8. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

Назва теми	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Загальна характеристика поліфонічної музики. Види поліфонії.	8	11
Тема 2. Загальний огляд історії розвитку поліфонії.	8	13
Тема 3. Підголоскова поліфонія.	8	11
Тема 4. Простий дво- і триголосний контрапункт.	8	11
Тема 5. Складний контрапункт.	8	13
Тема 6. Поняття і види імітації.	8	9
Тема 7. Фуга — вершина розвитку імітаційної поліфонії.	10	14
ВСЬОГО	58	82

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Самостійна робота є важливим елементом системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою закріплення, розширення та поглиблення нових знань. Викладач допомагає відпрацювати теоретичний та практичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота зжобувачів вищої освіти з дисципліни «Поліфонія» включає:

- Опанування теоретичного матеріалу, опрацювання літературних джерел;
- Аналіз поліфонічних засобів в нотному тексті музичного твору чи його фрагменту;
- Виконання письмових робіт з написання поліфонічних фрагментів за заданим параметром.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою.

Формування та розвиток навичок самостійної діяльності здобувача вищої освіти передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка

- Активність

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Поліфонія» визначається її робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у музичних стилях, жанрах, проводити самоаналіз власної практичної роботи.

ПИТАННЯ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ

1. Назвіть основні види багатоголосся, охарактеризуйте кожен з них.
2. Охарактеризуйте кожен з історичних періодів розвитку поліфонії по наступним пунктам:
  - 1) Розвиток багатоголосся;
  - 2) Які музичні жанри з'являються в даний історичний період, що для них характерно, які з них трансформуються, а які «зникають».
  - 3) Представники композитори даного історичного періоду.
  - 4) Які композиторські школи складаються в епоху Відродження в різних країнах Європи. Їх представники.
3. Які поліфонічні жанри епохи Бароко трансформувалися і присутні у творчості композиторів ХХІ століття.
4. Розкрийте поняття «строгий стиль» та «вільний стиль».
5. Загальні закономірності будови монодії строгого стилю.
6. Загальні закономірності будови монодії вільного стилю.
7. Що означає термін «контрапункт». Його походження.
8. Види контрапункту. Відмінності простого та складного контрапункту.
9. Принципи застосування дисонансів у простому двоголосному контрапункті.
10. Закономірності побудування простого контрапункту у двоголоссі.
11. Дати визначення терміну «імітація».
12. Загальні історичні відомості про імітацію та її роль у будові поліфонічного та гомофонного музичного твору.
13. Які є види імітації, будова.
14. Нескінчений канон – будова, розподіл на два розряди.
15. Канонічні секвенції – будова, принцип розподілу на два розряди.
16. Відмінність будови простого триголосного контрапункту та складного триголосного контрапункту.
17. Правила затримання. Подвійні затримання.
18. Які жанри відносяться до поліфонічних. Еволюція жанру фуги.
19. Будова фуги. Основні закономірності експозиції.
20. Структура фуги. Середня та репризна частини фуги.

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: аудіо-система для відтворення музичних записів.

Обладнання: фортепіано, парти, стільці, шафа для навчальних матеріалів, крейда, губка.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Астрахан Наталя, ПОЛІФОНІЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ, Житомирські літературознавчі студії. 2013. Вип. 7. С. 175-183.
2. Беліченко Н. Завдання з поліфонії : Строгий стиль. Вільний стиль (фуга) :
3. Практичний посібник для студентів ВНЗ культури і мистецтв. Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків : ТОВ «С. А. М.», 2015. 80 с.
4. Беліченко Н. Логіка і поетика української народної поліфонії у розвідках композитора Т. С. Кравцова. Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурномистецьких рефлексіях. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2018. С. 8-10.
5. Беліченко Н. Практичні рекомендації до написання простої чотириголосної фуґи.. Харків : Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського; ТОВ «С.А.М.», 2015. 19 с.
6. Борисенко М.Ю. Гетерофонні принципи ранніх форм багатоголосся в усній та письмовій музичних традиціях : Методичний посібник з курсу «Поліфонія» для студентів вищих навч. муз. закладів / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків: «С.А.М.» ХНУМ, 2015. 56 с.
7. Гайдай, К. О. Психолого-педагогічні умови розвитку музичного мислення учнів-піаністів у процесі роботи над поліфонічними творами. Diss. МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2019.
8. Грицун Ю. Гармонія та поліфонія. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для бакалаврів спеціальності 025 Музичне мистецтво / Укл. : Грицун Ю. М. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2023. 52 с.

9. Завгородня Г. Ф. Поліфонія як засаднича основа музичного мислення: до методології музикознавчого аналізу: автореф. дис. ... д-ра мистецтвознав.: 17.00.03. — К., 2013
10. Закрасняна Ж. М. Поліфонія як засіб викладення музичного матеріалу в аранжуваннях вокальних ансамблів А Capella // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство. - 2018. - № 2.
11. Zymohliad, N. Yu. "Музичне мислення як основа фортепіанного виконавського мистецтва." *Культура України* 65 (2019).
12. Zhukova, Olena. "Комунікація у музиці: взаємодія авторського тексту та інтерпретації на прикладі клавірної музики бароко." *Мистецтвознавчі записки* 39 (2021): 107-112.
13. Іліницька Н.С. Особливості роботи над поліфонією зі студентами факультету мистецтв (традиційні та іноваційні методи)
14. Кваша С.І ПОЛІФОНІЧНИЙ СЛУХ ЯК ПРЕДМЕТ ТЕОРЕТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ В СУЧАСНІЙ МУЗИЧНІЙ НАУЦІ., «Молодий вчений» № 11 (63) • листопад, 2018 р.
15. Кравцов Т. С. Прологомени до учбового курсу поліфонії. Педагогічні роздуми. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. праць. Харків : ХДУМ ім. І.П. Котляревського, 2004. Вип.13. С. 6–14.
16. О. І. Кригін, Л. Ю. Шуплецова Значення поліфонічної музики у розвитку музичної культури студентів: метод. настанови / уклад: О. І. Кригін, Л. Ю. Шуплецова; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2020. – 94 с.
17. Кузьмук О. В. Взаємодія поліфонічного та гармонічного принципів музичної організації у творах композиторів першої половини ХХ століття: специфіка оновлення, методи аналізу: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. — Київ, 2020
18. Куцин, Е. К. Поліхудожня компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва / Е. К. Куцин // Міжнародний науковий журнал "Освіта і наука" [Електронний ресурс] / голов. ред.: Щербан Т. Д.; заст. голов. ред.: Jerzy Piwowarski; Гоблик В. В. - Мукачево-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2022. - Вип. 1(32). - С. 50-54
19. Лисяна О. До класифікації видів поліфонії. Київ: Музика, 1978. № 4.
20. Очеретовська Н., Цицалюк Г. Поліфонія: навчальний посібник для студентів вищих спеціальних музичних навчальних закладів III-IV рівня акредитації. Харків : Водний спектр «Джі-Ем-Пі», 2017. 164 с.
21. Пясковський І. Б. Поліфонія: навч. посібник. Київ: ДМЦНЗКіМУ, 2003. 242 с.
22. Пясковський І. Б. Поліфонія в українській музиці: навч. посібник. До 100-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. 272 с.
23. Умрихіна, Оксана. "ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІФОНІЧНИХ ТВОРІВ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ФАХОВИХ

УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА." *Перспективи та інновації науки* 5 (5) (2021).

- 24.Цюлюпа Наталія, Вікторія Буцяк, Леся Михальчук, Методичні засади роботи над поліфонією в дитячих музичних школах , *New pedagogical thought*: Том 112 № 4 (2022)
- 25.Чехуніна, А. О. "Специфіка формування художнього мислення здобувачів музичної освіти." *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 36.С.89-93. (2021).URL: <http://innovpedagogy.od.ua/archives/2021/36/20.pdf>

Допоміжна

1. Горюхіна Н. Еволюція періоду / Н. Горюхіна. - К. : Муз. Україна, 1969. – 205с.
2. Горюхіна Н. Эволюция сонатной формы / Н. Горюхина. - К. : Муз. Україна, 1973. -146 с.
3. Карпенко, Олена, Наталя Дермельова, and Микола Пшеничних.
"ФІЛОСОФІЯ МУЗИКИ ЯК СВІТОГЛЯДНА ДОМІНАНТА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ." *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти* 1.14 (2021): 159-167.
4. Пермінова С.О. Формування навичок сприйняття хорового багатоголосся у студентів вузів культури на заняттях з сольфеджіо: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02. «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання» / С.О. Пермінова. – К., 1999. –21с
5. Степанова Л.П. Методика розвитку поліфонічного слуху молодших школярів на уроках музики [Електронний ресурс]: теорія та методика музичного навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Л.П. Степанова. – К., 2011. – 256 с.
6. Пінчук, О. Г. "НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПОЛІФОНІЇ» В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МУЗИКОЗНАВЦІВ І КОМПОЗИТОРІВ: СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ВИЩОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ (ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ БАКАЛАВР)." *Організаційний комітет* (2021): 187.
7. Пясковський І. Б. Проблемні методи навчання в курсі поліфонії. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів. Київ, 1983.Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю: навчальний посібник / С. Шип. – К. : Заповіт, 1998. – 386 с.
8. Решетніков Л. Б. Про гетерофонний і хоральний склади (до постановки питання).
9. Ровенко О. Провідний голос у поліфонічній фактурі. *Українське музикознавство*. Київ, 1974. Вип. 9. С. 178–196.
- 10.Ровенко О. Стретна імітація. Київ : Муз. Україна, 1976. 88 с

11. Хань Ле Формування поліфонічно-виконавських умінь майбутніх учителів музичного мистецтва за стильовим підходом : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. — Суми, 2019
12. Цюлюпа Наталія, Вікторія Буцяк, and Леся Михальчук. "Методичні засади роботи над поліфонією в дитячих музичних школах." *New pedagogical thought* 112.4 (2022): 110-114.
13. Чехова, А. "НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМЕНІ ПІ ЧАЙКОВСЬКОГО Кафедра історії української музики та музичної фольклористики Дисципліна «Новітні тенденції в українській композиторській творчості.» (2020).
14. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні форми) / Я. Якуб'як. - Тернопіль : Астон, 1999. - 234 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.musicfancy.net/
2. <http://arts-library.com.ua/>
3. www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)